

Szeretetben élni a Földön

Írta Dan Hemenway

© Szerzői jog: Dan és Cynthia Hemenway, 1982-2009.
Minden jog fenntartva

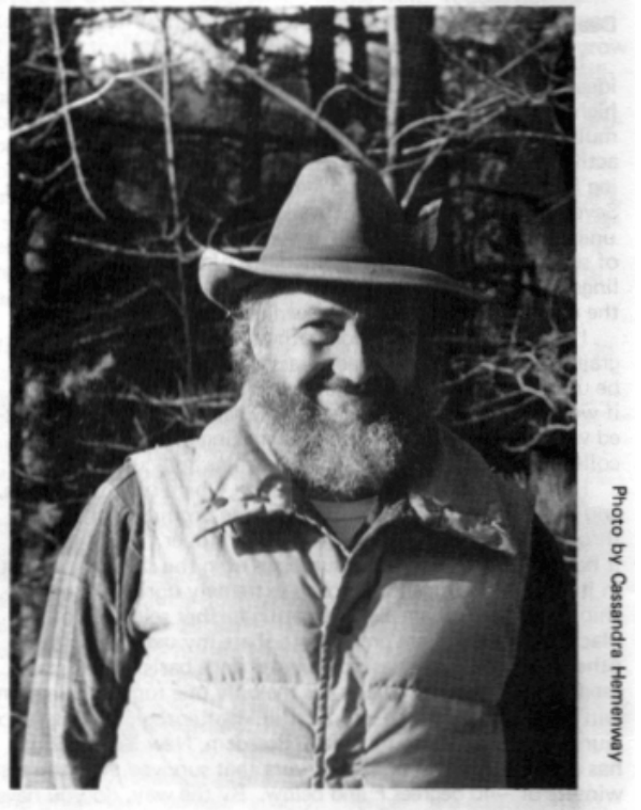
A fordítás a Szerző engedélyével történt

Kapcsolat : Yankee Permaculture, PO Box 69, Sparr FL
32192-0069 USA

BarkingFrogsPC@aol.com

www.barkingfrogspermaculture.org

A „Szeretetben élni a Földön” eredetileg a The International Permaculture Species Yearbook-ban jelent meg, 1982-ben (TIPSY #2), a permakultúra két évtizedes tanulmányozása és tanítása után. Ezt részben átszerkesztettem, sőt, mostanában két új törvényt adtam a listához, és újraírtam néhány részt. A cikkben található törvények legelső megalkotása két évet vett igénybe, a massachusetts-i Shirley-ben lévő Javítóintézet (börtön) permakultúra hallgatóival történt munka és beszélgetések során. Az írás az enyém, de a gondolatok néhány tucat ember között születtek, akiket bebörtönöztek, többnyire jó okkal. Ez a cikk legalább annyira az ő közreműködésükkel született, mint az enyémmel. Az azóta történt, főleg kis változtatások a 25 év permakultúra tanítás, valamint a több száz tanulóól érkező visszajelzések eredményei. –DH

Kb. 10 évvel a permakultúrával való találkozásom előtt egy olyan gyakorlati filozófia - vagy talán a művészet jobb szó rá – kifejezésével folytattam küzdelmet, hogy miként lehet a Természet elvei szerint élni. Ezen időszak során a megfogalmazás szükségessége és másokkal való megosztása mint filozófia, nyomasztóvá vált. Néhány közelgő katasztrófa fenyegeti Földünket – ide értve a kontinensek gyorsan terjedő sivatagosodását, az általános globális klímaváltozást, az elszabadult üvegházhatást és az atomháborút. Még egy kimondott világhatasztrófa nélkül is kipusztulással fenyeget a Föld megmaradt élővilágának egyötöde a századforduló végéig, aztán 19 év múlva, a kipusztulási ráta, a szén-dioxid felszaporodása, és egyéb más szerencsétlen kilátások miatt a görbe exponenciális meredekségűvé válik.¹

A figyelembe veendő kiindulási pont: úgy élni, hogy az gyógyítsa és táplálja környezetünket, és hogy szeressük, szeressük a Földet. A természet szeretete nélkül nem érhetjük el a Föld gyógyításához szükséges bölcsességet és megértést, és nem számít, mennyire informáltak, okosak és tudományosak is lehetnénk.

Ebből következik, hogy ha szeretjük és tiszteljük a Földünket alkotó adott terület tagoltságát, időjárását, növényeit és állatait, akkor ezen erők és teremtmények alkotta határokon belül szeretnénk majd élni. Ez több esetben sikerült a Neolitikum népcsoportjai esetében, mint például az

északkelet-amerikai indiánoknál. Ezek az emberek elfogadták, és osztoztak a Természet nyújtotta bőségben. Ők nem próbálták meg, miként a nyugati társadalom tette: „elterjedni és legyőzni a Földet”.

Az én értelmezésemben a „permakultúra” szó azt a folyamatot jelöli, amelyben a Föld folyamatai közé visszavezetjük, és a folyamatok részévé tesszük életünket. A permakultúra egy filozófia és etikai kódex az életünk és életterünk megtervezéséhez.

A neolitikus életformához való visszatérés több ok miatt, bár kívánatos lenne, jelenleg lehetetlen. A Földön nem maradt épen olyan ökoszisztéma, ahová be tudnánk illeszkedni. A természeti népek a tundrától a trópusi esőerdőig, az ősi életmódjukhoz szükséges ökológiai adottságok összeomlását látják. Ha vissza akarunk térni a Földön egy természetes életmódhoz, akkor először a Természetet, magát a Földet kell meggyógyítanunk. Ennyi, és nem kevesebb fogja csak biztosítani további létezésünket ezen a bolygón.

NÉGY FŐ SZABÁLY

Ahhoz, hogy a Földet meggyógyítsuk, először a Földdel való viszonyunkat kell rendeznünk. Ez öngyógyítást jelent, mert nem a bolygó többi teremtménye, hanem mi vagyunk azok, akik kibillentek az egyensúlyból.

Ezen öngyógyítási folyamatban négy szabályt javaslok:

(1) Megfigyelés. Válj tapasztalatok birtokosává, hangolódj át. Figyeld a természet világát és azt, hogy az hogyan működik. Keresd az ismétlődő mintákat. Legyél tudatában és figyeld belső „hangodat” és sugallataidat. Te is a Természet része vagy.

(2) Bízz magadban. Hallgass a sugallataidra. Tedd azt, amit szépek találsz. Hiszem azt, hogy a szépérzékünk sokkal erősebb segítő az elemző képességünkénél a kiegyensúlyozott választások megtételében. A szépség nem több, mint egyensúly a minta és a véletlenszerűség között, ami jellemző egy egészséges ökoszisztémára. Bízz a megfigyeléseidben.

(3) Tisztelj és becsülj minden teremtményt és helyzetet, mint a Teremtés különleges részét. Minden személy, hely és dolog az Univerzum kivételes ajándéka. A receptek és képletek tagadják ezt a kivételességet, és azt a képességedet, hogy sajátosan egyedi módon válaszolj rájuk. Hagyd az útmutatókat, nincsenek szabályok. Egyike vagy a Föld legalkalmazkodóbb lényeiének, hát alkalmazkodj az uralkodás helyett.

(4) Tekints mindenre úgy, mint az egész részére. Az egyszerre fellépő problémáknak gyakran közös megoldásuk van. Az élővilág hatékony és erős, ha minden alkotója képes az egész energiájának begyűjtésére, átalakítására és tárolására. Minden egész része egy nagyobb egésznek addig a pontig, ahol a galaxisok galaxisainak galaxisainak galaxisai vannak. Az elv valószínűleg ezen a szinten túl is folytatódik, de ennél a pontnál az emberi felfogás – még a műszerekkel és számítógépekkel segített is – véget ér.

TÍZ TÖRVÉNY

Miközben az előző szabályok szerint a Földdel kapcsolatos viszonyomat rendeztettem, rájöttem, hogy azok alkalmazása során tíz megfigyelés birtokosa lettem. Nem szándékozom azt állítani, hogy ezeket a megfigyeléseket vagy természeti törvényeket én fedeztem fel. Azonban legjobb saját tapasztalataim alapján úgy tűnik, hogy ez egy tovább már nem csökkenthető, minimális számú alapelv, amelyeket követni tudunk a működő élőrendszerek újraalkotásának tanulása kezdetén.

Gazdaságosság és elegancia

1. Csak azt csináld, ami szükséges. „Ha nem romlott el, ne javítsd meg.” Ez magában foglalja az alázatosságot, mert a megértésünk korlátozott, és a természet útja iránti tiszteletet, ahogyan a dolgok a Természetben történnek. Ne próbáld meg a Természetet továbbfejleszteni. Ez az, amire Fukuoka² is gondol, amikor azt mondja: az ő filozófiája a „semmit-tevés”, és hogy miért kérdezi meg mindig az egyes feladatok okát. Képzeld el Észak-Amerikát, ha őseink csak ezt az egy törvényt betartották volna. A természetvédelem a tervezés első alapelve. A tervező legfőbb erénye az önuralom.

2. Semmit se tegyél csak egyetlen ok miatt. „Halmozd a funkciókat”, ahogyan Bill Mollison mondja. A Természetben minden megtervezett dolog elegáns. A kezem egyértelműen fogásra van kitalálva. De szolgál a testem hőszigetelőként is, fegyverként (ököl), jelzőeszközként, íróeszközként (ujj a homokban), a test támasztófelületeként (fekvőtámasz esetén), érzékszervként, a gyengédség és szeretet hordozójaként (cirógatás), és még ennek az esszének az írójaként is, akárhogyan is jellemeznénk. Ha egy dolognak vagy döntésnek több funkcióját érzékeljük, akkor annak sokkal több funkciója lesz. Ha csak egy funkcióját vesszük észre, akkor az rendszerint az egó-ban félelemmé vagy kapzsisággá válik; ezek egyike vagy akár mindkettő, gyakran nemkívánatos eredményre vezetnek cselekedeteinkben.

Egyensúly

3. Állj több lábon. „Többszörözd a funkciókat”, ahogyan Bill mondaná. „Ne tedd az összes tojást egy kosárba”, ahogyan a nagymamám mondaná. Nézd meg bármelyik viszonylag zárt tápanyag-körforgást, energia-átalakító rendszert vagy vízgyűjtő területet. Az élőrendszerek mindig többféle módon tudják tenni a dolgukat.

A Természetben ez úgy valósul meg, hogy két élőlény sosem foglalja el ugyanazt a helyet egy élőrendszerben, míg ha egy fajt eltávolítunk, akkor az egész szempontjából csak annyi történik, hogy (rendszerint) más szervezetek töltik be a helyét. Ezen elv szerint például látjuk, hogy élelmiszereink monokultúrákban történő termelése ostoba és önpusztító.

4. Tervezz és alkoss a megfelelő szinten. Vagy, ahogy a Nagyfi mondaná: „Ne harapj nagyobb, mint amit meg tudsz rágni”. Szóval a permakultúra az ajtó előtti lépcsőknél kezdődik, és ... megértésünk, tapasztalataink és képességeink szintjének megfelelően folytatódik. Míg hosszú távra tervezzük, a tervezett rendszer megvalósításának során minden pillanatban csak a következő lépés megtételéért vagyunk felelősek, és ez a lépés közvetlenül előttünk van. Az összes nagy irodalmi mű arra tanít bennünket, hogy a hősök vesztesek. Nincs határa annak, hogy egy lépéssel milyen magasra juthatsz, ha a helyes irányba haladsz. Más szóval, a tervezett rendszer megvalósításának vagy kibontakoztatásának döntését gondosan, önuralommal, az első szabálynak megfelelően kell meghozni.

Rugalmasság

5. Vizsgáljuk meg a felülethatárokat. Az alapelv a következő: az energiaátadás a felületek találkozási pontjain keresztül történik. Az egyenes vonalak sokkal kevesebb határoló felülettel rendelkeznek, mint a hullámok, ezt mindenki ösztönösen tudja. Az emberek vonzódnak az egyenessel határolt találkozási felületekhez, mint például a tengerparthoz, az erdő széléhez, a gyalogösvény oldalához, vagy éppen a nappali szoba falához (ami elé a bútorokat is teszik). A természet megsokszorozza az érintkezési felületeket, mint ahogy a tüdődben vagy a veséidben, amikor az energiaátadást fel akarja erősíteni, és csökkenti őket, ahogyan egy harmatcseppben vagy egy teknősbéka páncéljában, amikor le akarja redukálni az erőforrások kölcsönhatásait, átvitelét és/vagy leadását.

Úgy tűnik, nincs felső határa annak, hogy ez a felülettalálkozás / felületérintkezés-hatás ne tudna egy tervet továbbfejleszteni. Tanulmányozd a Természetet, hogy fejlődjön a megértésed és a képességed arra, hogy ezt az alapelvet használd!

6. Támogasd a változatosságot. A „változatosság” alatt a dolgok közötti kapcsolatok változatosságát értem, nem csupán különféle növények, állatok és építmények összességét. Egy véletlenszerűen, különféle növényekkel beültetett kert közel sem termel annyit, mint egy olyan, ahol a növények együttműködő társításba vannak szervezve.

Következmény

7. Nincs állapot, tevékenység vagy tétlenség, aminek ne lenne következménye. Semmit sem lehet elhanyagolni. Minden mindennel kapcsolatban van. Megfigyeléseink és ráhangolódásunk itt lehetővé teszi, hogy olyan részleteket és jellemzőket vegyünk figyelembe, amiket egyébként kizárnánk. Lássuk új megvilágításban a megszokott dolgokat. Semmit ne vegyünk biztosra. Az ügyfelek elképzeléseit és a helyszín minden adottságát figyelembe kell venni. A gyerekek nagyobb hatással vannak a területre, mint a felnőttek. Tanuljuk meg az apró részletek jelentését, mint például a levelek elszíneződése, a jelenlévő gyomnövények fajtái és így tovább. Lássunk mindenben erőforrást.

8. Az energia követi a szabályokat / mintákat.

Ha egy non-profit permakultúrás gazdaságot tervezel, akkor a gondolatok, az erőforrások és egyéb szervező energiák egy vállalat felépítését fogják követni. Ha a vizet a terület egy bizonyos pontjára gyűjtöd, akkor növeled az esélyét, hogy onnan egy eróziós vízmosás alakuljon ki. A bekötő- és egyéb utak szétszabdalthatják, vagy a természeti adottságok erősítésével egyesíthetik a területet.

Kölcsönösség

9. Minden kétféleképpen működik. (Nos, majdnem minden). Ha a bank 30 évet ad neked, hogy kifizesd a házat, akkor te 30 év szerződött rab-szolgálatot adsz az életedből a rendszernek (ami a banké). Ha az energia be tud jönni az ablakon, akkor ott el is tud illanni. Ha valamit hosszú ideig tart felmelegíteni, akkor az a meleget leadni is hosszú időn át fogja. Az egyén halála szükség-szerű velejárója az Életnek, hogy az így tudjon alkalmazkodni a változásokhoz a Földön, és ezáltal túléljen. Ami felmegy, annak le is kell jönnie. Értitek?

10. Az „adni” és „kapni” között a szeretet teremti meg az összhangot. Ez az ajándékozás általános törvénye. Hogy túléljünk és vidámak, boldogak legyünk, át kell alakítanunk, és tovább kell adnunk minden adományt, ami hozzánk kerül. Ez az a mód, ahogyan az egyes fajok együttműködnek egy élőrendszerben. Elfogadom a fák és egyéb növények oxigénjét, mint ajándékot, és vissza is adom azt, mint szén-dioxidot, amire nekik szükségük van a fotoszintézisükhöz. Mi megsértjük ezt a törvényt, amikor elveszünk a Földtől az enivalót, és nem adjuk neki vissza a vizeletünket és ürülékünket, mint trágyát, hanem ehelyett az angol vécén a vizek szennyezésére használjuk fel.

Az adomány átalakítás nélküli visszaadása a Természet szerint annak visszautasításának számít. Ez az Univerzum szeretetének megsértése ugyanúgy, mint táplálékunk, vizünk, személyes erőnk és képességeink pazarlása is az.

TELJESKÖRŰ FELELŐSSÉG

Most már – ahogy tényleg akartam – ismételnem kell magam. A Természet vizsgálatának fenti folyamatához fel kellett fedeznem (vagy inkább az emberi történelem során n-milliomodszorra újralfedeznem), hogy szeretni a Földet – ami szükséges, hogy megfeleljek saját természetemnek – a felelősség egy különleges fajtája. Ez a nekem juttatott, az én szükségleteimhez igazodó adományok tisztelettudó és áhítatos elfogadásának felelőssége, hogy azokat saját természetem vagy a Tao szerint átalakítva továbbadjam más teremtményeknek, a megfelelő helyen a megfelelő időben. Az átalakítás minden más módja természetellenes.

Ugyanakkor úgy látom, egy másik dolgot újra leírtam: a szeretet értelmezésekor visszajutunk az első személyes törvényemhez, a tudatossághoz. A Természet ajándékainak őszinte megbecsülése a bőség élesebb tudatosítására ösztönöz minket. A bőség tudatában lenni, és elfogadni az ajándé-

kokat segít megállítani a rablás folytatását, ami kiirtotta bolygónk erdőit, elvezette és beszennyezte vizeit, bűzössé tette levegőjét, és rendezetlenségbe taszította klímáját. Kevésbé körülményesen fogalmazva, a rendelkezésünkre álló erőforrásokat a leghatékonyabban kell felhasználnunk.

Mégegyszer: ha a természetes rendszerek tervezési alapelveit ilyen tudatossággal olvassuk át, akkor hatékonyan készítjük fel megértésünket arra, hogy a természeti rendszerek lényegét újraalkossa egy olyan szintig, ahol a Természet önmagát meg tudja gyógyítani az ember számára még elfogadható időn belül.

Az a rendszer, amelyik a hiányteremtésben és a valódi bőség elpusztításában, „a piac sarokba szorításában”, monopóliumokban, a „javak és igények” befolyásolásában gondolkodik, az nem csak az emberiség ellensége. Ez magának az Életnek az ellensége, és ellentéte a szeretetnek, amely az élő Világmindenséget összefogja.

Számomra a legjobb mód, hogy egy ilyen rendszerre reagáljak, hogy olyan messze viszem tőle energiáimat, amennyire csak tudom (mindig egy-egy lépésnyivel). Ez a cikk, a munkám, és világszerte a több ezer ember munkája a Föld gyógyításának van szentelve, és annak, hogy örömlenket leljük bőségében és szeretetében.

¹ Lásd „*The Global 2000 Report to the President, A Report by the Council of Environmental Quality and the Department of State*” és a „*The Survival of Civilization*” c. írásokat John D. Hamaker szerzőtől, 1. kötet (megjelent a TIPSY 84-ben)

² Lásd „*The One-straw Revolution*” Masanobu Fukuoka-tól, Rodale Press kiadó.